

Prognoza cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych

Tadeusz Plichta

Powołany przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego Zespół Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolniczych we wrześniu ubiegłego roku dokonał analizy prognozy cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych do marca 2016 r.

Rynek zbóż

W wyniku dużych zapasów i bardzo dobrych zbiorów zbóż na świecie w sezonie 2015/2016 ceny zbóż utrzymują się relatywnie na niskim poziomie. Nie ulega wątpliwości, że sytuacja na światowym rynku zbóż będzie wpływała na wzrost cen zbóż w UE, w tym w Polsce. W Polsce zbiory w 2015 r., według wstępnych szacunków GUS, zostały ocenione na 27,8 mln ton, tj. na poziomie o 13% niższym niż w 2014 r. i o 3% niższym od średniej z lat 2010-2014.

Szacuje się, że zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 24,5 mln ton (w tym 10,9 mln ton pszenicy, 3,0 mln ton jęczmienia, 5,3 mln ton pszenżyta i 2,0 mln ton żyta), o 10% mniej niż w roku ubiegłym. Spadek produkcji dotyczył wszystkich rodzajów zbóż z wyjątkiem pszenżyta ozimego. Największy spadek zbiorów nastąpił w przypadku żyta (o 29%), mieszanek zbożowych (o 25%) i owsa (o 17%). Zbiory kukurydzy uprawianej na ziarno GUS szacuje na niecałe 3,2 mln ton, około 30% niższym niż w 2014 roku.

Ocenia się, że do wzrostu popytu wewnętrznego na zboża w sezonie 2015/2016 przyczyni się przede wszystkim większa niż rok wcze-

śniej produkcja żywca drobiowego i mleka. W związku z tym paszowe zużycie zbóż może wzrosnąć do 17,5 mln ton, tj. o blisko 4% w porównaniu z sezonem 2014/2015. Przewiduje się zmniejszenie zużycia zbóż na cele konsumpcyjne oraz na cele przemysłowe. Wykorzystanie ziarna do siewu może utrzymać się na poziomie zbliżonym do poprzedniego sezonu. Łącznie krajowe zapotrzebowanie na zboże w sezonie 2015/2016 prawdopodobnie wzrośnie do 27,5 mln ton, o 1% w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym. W Polsce znacznie mniejsze niż przed rokiem zapasy i zbiory zbóż będą wywierały presję na wzrost cen. Jednak dynamika wzrostu będzie hamowana dużymi światowymi zasobami zbóż. Uwzględniając aktualną i przewidywaną sytuację podażowo-popytową, przewiduje się, że w Polsce poziom cen pszenicy do marca 2016 r. może być zbliżony do notowanego rok wcześniej. Ceny żyta w końcu 2015 r. mogą być zbliżone do cen notowanych przed rokiem, a w marcu 2016 roku mogą być wyższe.

Zespół ekspertów ocenił, że przeciętne ceny skupu zbóż w Polsce do marca mogą kształtować się następująco:

pszenica ogółem	670 - 720 zł/t,
pszenica konsumpcyjna	700 - 750 zł/t,
żyto	520 - 560 zł/t.

Rynek wieprzowiny

Wzrost produkcji żywca wieprzowego w UE, w tym w Polsce, spowodował, że w okresie pierwszych trzech kwartałów 2015 r. unijne ceny skupu świń rzeźnych były niższe niż rok wcześniej. We wrześniu 2015 r. ceny trzody chlewnej wzrosły, ale nadal były niższe niż przed rokiem. W Polsce za trzodę chlewną zakłady mięsne, objęte monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, płaciły 4,61 zł za kg, o 5,5% więcej niż w poprzednim miesiącu, ale o 6,3% mniej niż rok wcześniej.

Niskie ceny żywca wieprzowego przyczyniły się do spadku pogłowia trzody chlewnej. Na początku czerwca 2015 r. w Polsce było 11,6 mln szt. świń. Najbardziej spadła liczba loch, zwłaszcza loch prośnych (o 7%). Pogłowia prosiąt zmalało o 3%, a warchlaków o 1,5%. Tuczników było natomiast 3% więcej niż rok wcześniej. Biorąc pod uwagę stan i strukturę pogłowia trzody chlewnej z czerwca minionego roku, przewiduje się, że w drugiej połowie 2015 r. produkcja żywca wieprzowego mogła ukształtować się na poziomie

około 1 190 tys. (930 tys. ton mpc.), zbliżonym do notowanego w drugim półroczu 2014 r. Ocenia się, że w 2016 r., w Polsce może zostać wyprodukowane mniej wieprzowiny niż w 2015 r. W efekcie, w pierwszym kwartale 2016 r. ceny wieprzowiny mogą wykazywać tendencję wzrostową. Zespół ekspertów przewiduje, że średnie krajowe ceny skupu żywca wieprzowego powinny kształtować się na poziomie **4,30 - 4,60 zł/kg.**

Rynek wołowiny i cielęciny

Utrzymujący się popyt eksportowy i wyższe niż przed rokiem ceny wołowiny w UE spowodowały, że pomimo wzrostu krajowej produkcji tego mięsa, ceny skupu bydła płacone producentom w pierwszym półroczu 2015 r. utrzymywały się na poziomie nieco wyższym niż rok wcześniej. W drugiej połowie roku nasilenie podaży bydła do skupu przyczyniło się do znacznego spadku cen żywca wołowego. Niskie ceny skupu mleka oraz utrzymująca się w okresie letnim susza i związane z nią problemy z paszami gospodarskimi prawdopodobnie przyczyniły się do redukcji stada krów oraz zwiększenia liczby opasów do ubojów. W całym 2015 r. produkcja żywca wołowego była wyższa o 4 - 6% w stosunku do roku minionego. W pierwszym półroczu 2016 r. poziom produkcji może być nieco niższy od notowanego w analogicznym okresie 2015 r.

Według Komisji Europejskiej, unijna produkcja wołowiny w 2015 r. zwiększy się o niecałe 2%, a w 2016 r. o dalsze 2%. Przewidywany wzrost unijnego eksportu wołowiny, zwłaszcza do krajów arabskich (m.in. do Turcji i Libanu), do Norwegii i krajów bałkańskich (Kosowo, Bośnia-Hercegowina) będzie stymulował wzrost cen tego mięsa w UE. Sytuacja ta, przy utrzymującym się popycie eksportowym na wołowinę z Polski, będzie sprzyjała wzrostowi także krajowych cen skupu bydła. W pierwszym kwartale 2016 r. do wzrostu krajowych cen dodatkowo może przyczynić się również malejąca presja podaży bydła do skupu.

Uwzględniając wahania sezonowe, zespół ekspertów prognozuje, że do końca marca 2016 r. ceny skupu żywca wołowego (bez cielęcego) mogą kształtować się następująco:

bydło ogółem	6,00 - 6,40 zł/kg,
młode bydło rzeźne	6,20 - 6,60 zł/kg.

Rynek drobiu

Produkcja żywca drobiowego w Polsce wykazuje tendencję wzrostową. Stymulatorem wzrostu produkcji drobiu, zwłaszcza w drugiej połowie 2015 r., była utrzymująca się opłacalność chowu, gdyż pomimo relatywnie niskich cen skupu drobiu, w relacji do pełnoporcjowej mieszanki paszowej, kształtowały się one powyżej progu rentowności. Przewiduje się, że produkcja drobiu w drugiej połowie 2015 r. wzrosła o ponad 7%, w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Zgodnie z prognozą IERiGŻ-PIB, w 2016 r. przewidywany jest dalszy (około 10%) wzrost produkcji drobiu

w Polsce. Przewidywany jest również dalszy wzrost eksportu asortymentu drobiowego, ale tempo tego wzrostu będzie nieco wolniejsze niż w 2015 r. Wzrosła także konsumpcja do poziomu 29,5 kg na osobę, do czego przyczynił się spadek cen detalicznych tego mięsa.

W pierwszej połowie 2016 roku ceny drobiu prawdopodobnie nieco wzrosną na skutek ograniczenia produkcji mięsa czerwonego i wzrostu jego cen. Biorąc pod uwagę wahania sezonowe, zespół ekspertów przewiduje, że średnia krajowa cena kurcząt brojlerów w marcu 2016 roku będzie kształtować się na poziomie **3,50 - 3,80 zł/kg.**

Rynek mleka

Perspektywa likwidacji kwot mlecznych w 2015 roku przyczyniła się do wyhamowania dynamiki spadku pogłowia krów mlecznych. W czerwcu 2015 r. (wg danych GUS) było ich 2 279 tys. szt., o 30 tys. szt. (o 1,3%) mniej niż w czerwcu 2014 r. W drugiej połowie 2015 r., pod wpływem niskich cen mleka i malejącej opłacalności produkcji oraz niedoboru pasz gospodarskich (spowodowanego suszą), mniej efektywne gospodarstwa prawdopodobnie podjęły przyspieszoną decyzję o rezygnacji z chowu krów mlecznych. IERiGŻ-PIB ocenia, że w 2015 r. stopa redukcji pogłowia krów mlecznych zwiększyła się do 3% i w grudniu ich liczba wyniosła 2 180 tys. szt. Spadek pogłowia krów rekompensowany jest wzrostem mleczności. IERiGŻ-PIB szacuje, że w 2015 r. wydajność mleka od jednej krowy osiągnęła poziom 5 675 litrów, o blisko 3% wyższy niż rok wcześniej. W efekcie rośnie produkcja i skup mleka. Tendencja ta utrzyma się w roku 2016.

W Polsce odnotowuje się wyhamowanie wzrostowej tendencji w konsumpcji mleka i jego przetworów. Zdaniem IERiGŻ-PIB, w 2016 r. spożycie mleka może obniżyć się do 199 litrów na mieszkańca.

Zespół ekspertów ocenia, że w czwartym kwartale 2015 r. oraz w pierwszym kwartale 2016 r. ceny skupu mleka wzrosną, na wskutek sezonowego obniżenia podaży surowca oraz notowanej we wrześniu 2015 r. poprawy koniunktury na rynku światowym. Jednak nadal będą one niższe niż rok wcześniej. Uwzględniając wahania sezonowe, przewiduje się, że poziom cen skupu mleka do marca 2016 r. będzie kształtować się w granicach **112,00 - 119,00 zł/hl.**

Opracowano na podstawie danych ARR

